



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Biennii Peripatetici

Complectens Quæstiones Logicales Una Cum Institutionibus Dialecticis Ad Antiquorum Recentiorumque Mentem Resolutas, Nec Non Juxta Modernam Scholarum Peripateticarum Methodum Elaboratas & Explicatas

Kretz, Marquard

Herbipoli, 1749

§. 1. An gradus metaph. distinguantur realiter?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-52248](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-52248)

ante operam mentis? 2. An distinguantur formaliter ex natura rei? 3. An distinguantur virtualiter Thomisticè? 4. An distinguantur solâ distinctione rationis ratiocinatæ? His quæstionibus ut satisfiat, sit

§. I.

An Gradus Metaphysici distinguantur realiter?

165. *Dico.* Gradus metaphysici non distinguuntur realiter. *Ratio est primò;* Quia illis non conveniunt signa distinctionis realis, ut examinanti patebit. *Ratio est secundò;* Quia gradus metaphysici eidem rei singulari realiter adæquatè identificantur; sed quæ sic identificantur realiter, etiam realiter identificantur inter se; ergo. *Subsumo.* Sed quæ identificantur realiter inter se, non distinguuntur realiter à se; ergo gradus metaphysici realiter identificati inter se, non distinguuntur realiter à se. *Ratio est tertio;* Quia si distinguerentur realiter, tunc idem gradus v. g. genericus esset singularis, & non esset, quòd certè implicat. Imprimis esset singularis; quia esset hæc realiter entitas exclusiva omnis alterius entitatis. Deinde non esset singularis, quia esset genericus & universalis.

166. *Obj. I.* Quæ realiter separantur, realiter distinguuntur, sed gradus metaphysici realiter separantur. *Prob. min.* Rationale est in homine, animal est in bruto; ergo realiter separantur. *R. D. ult. Conf.* Ergo realiter separantur in diversis suppositis & individuis C. in eodem supposito

& individuo. N. De postremo autem est status quæstionis, non de priori. *Si ais.* Moriente homine manet in anima separata rationalitas, non manet autem animalitas; ergo Gradus metaphysici etiam ejusdem suppositi possunt separari. *R. D. ant.* Manet rationalitas adæquata N. inadæquata, nimirum solius animæ, quæ sumitur pro sola intellectivitate spirituali, & non est gradus metaphysicus. C. *Rationalitas adæquata*, & ut est gradus metaphysicus, est rationalitas totius suppositi, v.g. Petri, & hæc est principium ratiocinandi dependenter à sensibus, quæ sublato homine perit unà cum animali & reliquis gradibus huic supposito convenientibus.

Inst. Corpus, utpote materiale, nequit esse principium gradus spiritualis, qualis est rationalitas; ergo hæc desumitur tantum ab anima. *R. D. ant.* Corpus nequit esse principium gradus spiritualis purè talis C. non purè talis, sed insuper dependentis à materiali, sicut rationale hominis N. *Nec obstat* quod spiritualitas animæ demonstraretur per ratiocinationes. Nam hoc interim transmissio, quia id indagare ad Logicam non pertinet, ad ejusmodi demonstrationem sufficeret, ratiocinationes procedere à principio partim spirituali partim materiali.

167. *Obj. 2.* Saltem moriente homine manet idem corpus, quod ante fuit; rationale autem non manet; ergo saltem hi gradus realiter separantur, & distinguuntur. *R. D. ant.* Manet idem corpus physicum, quod est tantum pars phy-

physica totius compositi C. manet idem corpus metaphysicum, quod est adæquatum principium & radicale operationum humanarum N. adverte, quod corpus, ut est gradus metaphysicus (idem dic de reliquis gradibus metaphysicis) non tantum à materia hominis petatur, sed etiam ab anima; cum partes metaphysicæ habeant entitatem communem toti composito & ab eodem indistinctam realiter. Partes autem physicæ habent entitates proprias, & à se mutuò realiter distinctas. *Si inferas*: Ergo sensationes hominis non procedentes à solo corpore specie differunt à sensationibus brutorum. *R. D. Illat.* Differunt specie physicâ, desumptâ à diverso physicè principio elicitive. C. Specie logicâ, desumptâ à principio sentiendi præcisivè tali. N.

168. *Iust.* Quod identificatur partibus physicis, est pars physica; sed gradus metaphysici identificantur partibus physicis; ergo sunt partes physicæ. *R. D. maj.* Quod identificatur partibus physicis divisim sumptis, est pars physica C. quod identificatur partibus physicis simul & collectivè sumptis, eisque commune est, tanquam toti composito, est pars physica N. *vid. dict. n. 167.*

169. *Obj. 3.* Potentia & actus distinguuntur realiter; sed animal v. g. est potentia, & rationale est actus; ergo distinguuntur realiter. *R. D. maj.* Potentia physica & actus physicus distinguuntur realiter. C. Potentia metaphysica & actus metaphysicus N. *Et sic dist. min. N.*

Conf. Potentia physica & actus physicus sunt materia & forma v. g. corpus & anima in homine; quæ cum sint realiter à se separabilia, utique realiter distinguuntur. At verò potentia metaphysica & actus metaphysici fundantur in una indivisibili entitate, suntque in se realiter inseparabiles, adeòque indistincti. *Si ais.* Ante operationem intellectûs datur in homine alius respectus ad ratiocinationes, alius ad sensationes &c. ergo etiam datur distinctio inter gradus metaphysicos ante operam intellectûs. *R. D. ant.* Ante operam intellectûs datur alius & alius respectus terminativè C. principiativè, *subdist.* datur alius & alius virtualiter C. actualiter formaliter N. *Si reponas:* Intellectus cognoscens prædicata essentialia cognoscit plura; ergo vel præsupponit plura, vel fingit. *R. N. Conf.* Intellectus cognoscendo entitatem virtualiter multiplicem facit intentionaliter plura, præscindendo scilicet formalitatem unam ab alia; præscindentium autem non est fictio, nec mendacium, maximè si fiat cum fundamento in re.

170. *Obj. 4.* Risibile & rationale distinguuntur realiter; ergo etiam animal & rationale. *Prob. ant.* Rationale est prius, quàm risibile; cum risibile tanquàm proprietas fluat ex rationali; ergo. *R. D. 2dam partem ant. probat.* Risibile fluit ex rationali realiter & physice N. Logicè & secundum nostrum modum concipiendi. C. Hinc Argumentatio hæc: *risibilis est, ergo rationalis*; vera duntaxat est secundum nostrum modum

modum concipiendi, non item realiter: quia realiter & physicè idem est esse rationale & esse risibile, & à parte rei non datur *Animal & rationale, risibile & rationale*, tanquam duo distincta:

§. II.

An Gradus Metaphysici distinguantur formaliter ex natura rei, vel realiter respectivè?

171. Nota I. Distinctio formalis ex natura rei est distinctio scholæ Scotisticæ, à subtili Doctore Scoto sic dictæ, propria. Hanc ut plenius intelligas, scias necesse est, *Scotistas* statuere duo genera entium realium, nimirum *Res & Realitates*. *Res* dicunt entia metaphysicè completa, per se physicè existentia; hæc docent distinguere *realiter strictè*. *Realitates* vel *Formalitates* vocant prædicata essentialia, quæ nos *gradus metaphysicos* nominamus. Has *Formalitates* appellant entia metaphysicè incompleta, quæ per se separatim existere nequeunt. Hæc volunt distinguere distinctione aliqua mediâ, h. e. tali, quæ nec sit distinctio realis *strictè* talis, quæ datur tantùm inter rem & rem; sed sit hæc minor; nec sit distinctio rationis, sed sit hæc major; quia est inter *Realitates* ac *Formalitates*, quæ nemine cogitante diversas habent essentias. Ita *scotistæ*, ut videre est apud *Fr. Sebast. Dupasquier. In sua Metaphys. Disp. 4. q. 7. conclus. 1. &c.* Ex quibus advertes: Distinctionem hanc vocari *Formalem*, quia est inter *Formalitates* modò descriptas; Vocari *ex natura rei*, quòd